

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра теорії ймовірностей, статистики та актуарної математики

Р. Майборода

Самостійна робота по курсу
“Дескриптивна статистика”

*Індивідуальні завдання
та рекомендації по виконанню*
Робоча версія від 05.09.2017

Київ — 2017

Вступ

Для виконання завдань потрібно встановити R та RStudio на своєму комп'ютері.

Щоб встановити R для Windows зайдіть на сторінку

<http://cran.r-project.org/bin/windows/base/>

і виберіть **Download R 3.4.1 for Windows** (номер версії, скоріше за все, буде вже іншим). Після цього запустіть програму, яка буде завантажена на ваш комп'ютер і відповідайте на її запити.

Якщо вам потрібна версія R для іншої операційної системи, зайдіть на сторінку

<http://www.r-project.org/>

і виберіть там варіант, який вас влаштовує.

Для того, щоб встановити RStudio, зайдіть на сторінку

www.rstudio.com

і виберіть там варіант для завантаження. Встановлювати RStudio треба після того, як буде встановлено R.

Книжку [3], присвячену статистичному аналізу даних за допомогою R, можна отримати за адресою:

<http://probability.univ.kiev.ua/userfiles/mre/compsta.pdf>

Завдання 1.

1. Отримайте файл з даними про котирування на американських фондових біржах акцій компаній, що входять до індексу S&P 500. Файл-каталог можна завантажити з сайту компанії Quantquote:

`quantquote.com/files/quantquote_daily_sp500_83986.zip`

Розпакуйте цей архів у зручний для вас каталог (теку). Дані по кожній компанії містяться в окремому файлі. Імена файлів містять скорочені назви компаній, наприклад, `table_ibm.csv` — файл з даними про котирування акцій компанії IBM. Список компаній з їх скороченими та повними назвами і сферою їх діяльності можна подивитись тут:

`en.wikipedia.org/wiki/List_of_S%26P_500_companies`

Кожен файл містить таблицю у форматі csv з семи стовпчиків:

- дата біржових торгів (формат rrrrmmdd) — `dat`
- індикатор — `z`,
- ціна відкриття — `opn`,
- максимальне ціна — `mxx`,
- мінімальна ціна — `mnn`,
- ціна закриття — `clo`,
- обсяг продаж — `vol`.

2. Знайдіть дані по компаніях, що відповідають вашому варіанту: це компанії, які нумерації за скороченими назвами в алфавітному порядку мають номери від 20N-19 до 20N де N — номер вашого варіанту. (За бажанням, можна вибрати інші компанії, які вас цікавлять і узгодити список з викладачем). Виділіть відповідні файли у окремий каталог. Надалі ви будете працювати тільки з ними.

3. Виберіть з виділених 20 компаній три, найбільш цікаві на ваш погляд. Для цих компаній підрахуйте

— логарифмічні норми прибутку з лагом 1 (`log-retutns`) за змінною `clo` (змінна `lr`);

— логарифми відношення `mxx/mnn` (змінна `mr`)

— логарифми відношення `opn/clo` (змінна `or`)

4. Виведіть діаграми розсіювання:

— (mr, or)

— (mr_{-1}, lr)

— (or, or)

— (or_{-1}, lr)

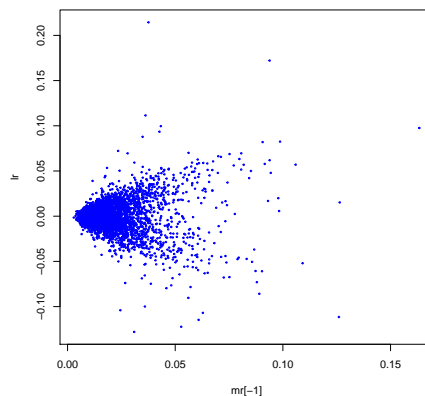

Рис. 1: Діаграма розсівання (mr,lr)

Можна також спробувати вивести діаграми розсіювання для порівняння показників різних фірм.

Найбільш цікаві діаграми опишіть у звіті.

5. Для показників mr, or і lr підрахуйте:

— вибіркові середнє, медіану, середину діапазону.

— дисперсію, середнє квадратичне відхилення, інтерквартильний розмах, ширину діапазону.

Таблицю результатів наведіть у звіті.

Рекомендації по виконанню завдання 1.

Прочитати файл `table_ibm.csv` з каталогу `c:\rem\daily` можна, наприклад, так:

```
> setwd("c:\\rem\\daily") # задаємо робочий каталог
> x<-read.csv("table_ibm.csv",header=F) # читаємо таблицю
> # задаємо нові назви змінних-стовпчиків:
> colnames(x)<-c("dat","z","opn","mx","mn","clo","vol")
```

Приклад підрахунку log-returns та логарифму відношення максимальної і мінімальної ціни, відображення діаграми розсіювання:

```
> lr<-log(x$clo[-nrow(x)]/x$clo[-1]) # log-returns з лагом 1
> mr<-log(x$mx/x$mn)
> plot(mr[-1],lr,sex=0.3,col="blue") # діаграма розсіювання (mr,lr)
```

Діаграма розсіювання (m_r, l_r) зображена на рис. 1. (Бажано пояснити її особливості у звіті, якщо ви їх помітите).

Приклад підрахунку статистик середнього положення:

```
> mean(lr) # вибіркове середнє
```

```
[1] -0.0003701923
```

```
> median(lr) # медіана
```

```
[1] -0.0003594147
```

```
> (max(lr)+min(lr))/2 # середина діапазону
```

```
[1] 0.04323268
```

Аналогічно можна підрахувати статистики розкиду.

Литература

- [1] Карташов М.В. "Імовірність, процеси, статистика". Київ, Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2007, 494 с.
- [2] Майборода Р.Є. Регресія: Лінійні моделі.- К. ВПЦ "Київський університет 2007, 296с.
- [3] Майборода Р. Комп'ютерна статистика: професійний старт.— 2017
- [4] Майборода Р.Є., Сугакова О.В. "Аналіз даних за допомогою пакета R". , 2015 65 с.
- [5] Себер Дж. Линейный регрессионный анализ.— М.: Мир, 1980.— 456с.
- [6] Турчин В.М. Теорія ймовірностей і математична статистика.- Дніпропетровськ, ІМА-пресс, 2014 - 566 с.
- [7] James G., Witten D., Hastie T., Tibshirani R. An Introduction to Statistical Learning with Applications in R.— Springer NY 2013.— 440p.